Soproni Kozmutza Flóra Egymi
Általános Iskola és Speciális Szakiskola
H - 9400 Sopron, Petőfi tér 3. ☎/Fax: 99/ 508-245, 508-248 titkarsag@kozmutza.hu

A SOPRONI KOZMUTZA FLÓRA EGYMI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS SPECIÁLIS SZAKISKOLA

DROGSTRATÉGIÁJA

Sopron, 2015. május

Preambulum

A drogprobléma mindenkit érint. Sokan, sokféleképpen beszéltek, beszélnek róla. Abban mindenki egyetért, hogy a fogyasztókon kívül közvetlenül vagy közvetve a család és az iskola az érintett.

Az iskola a drogprevenciónak, egészségfejlesztésnek – ahogyan ezt a Nemzeti Drogellenes stratégia is megfogalmazza – nemcsak kiemelt színtere, hanem egyik legnehezebb „munkaterülete" is. Hivatásunk célja különösen azoknak a fiataloknak a megmentése, akik nem ritkán családi környezetük, közvetlen társadalmi élményeik, mintakeresésük, mentális képességük vagy rosszul értelmezett lázadásuk következményeként válnak áldozatokká.

Iskolánk – mint a primer prevenció színtere – drog prevenciós munkáját a Nemzeti Drogellenes Stratégia iránymutatóinak, alapelveinek figyelembevételével tervezte meg.

A primer prevenció akkor lehet igazán hatékony, ha rendszeres és folyamatos beavatkozások során valósul meg, valamint ha a helyi közösségi színterek felismerik az együttműködés szükségét, és eszerint is cselekszenek. A rendszeres és folyamatos együttműködés, a cselekvések tudatos összehangolása eredményezi a probléma rendszerben való megközelítését. Mi is erre törekszünk munkánk során, hiszen tudjuk, hogy a kábítószer-probléma visszaszorítása, megoldása csak hosszú idősávokban valósítható meg, és különféle szakmák és területek együttes összehangolt cselekvését igényli.

Feladatunk olyan tanulási környezetet, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítani, amelyben a gyermekek a valóságról sokoldalú, konkrét tapasztalatokat szerezhetnek. A mindennapi élethez, a gyakorlathoz kapcsolódva értetjük meg és sajátíttatjuk el tanulóinkkal az egészség megóvásának fontosságát, a környezetünk védelmével összefüggő teendőket. Egész évben

folyamatos tevékenységeinkkel a holisztikus szemléletű komplex egészség és környezeti nevelési módszereket alkalmazzuk, melyek áthatják az iskola mindennapjait.

A drogstratégia része az iskola egészség-és környezeti nevelési programjának, ezért erre is érvényes, hogy együtt kezeljük a legális és illegális drogokat, hangsúlyozzuk a képességfejlesztést, a droghasználathoz vezető viselkedés befolyásolását célozzuk meg, nem pusztán a tudást és az attitűdöt, kurrikulumszerűen épülnek a tananyagba, foglalkozunk a kortárs-és médiahatásokkal, és már az alsó tagozatban elkezdjük a prevenciós munkát.

Iskolánk bemutatása

Iskolánkban, a Soproni Kozmutza Flóra EGYMI Általános Iskola és Speciális Szakiskolában (Sopron, Petőfi tér 3.) sajátos nevelési igényű, 6-23 éves korú, tanulásban, értelmileg akadályozott, autista és fejlesztő iskolás gyermeket nevelünk, oktatunk.

Célunk, hogy életkoruknak, fejlettségi állapotuknak, szükségleteiknek megfelelő teljes körű gyógypedagógiai ellátást kapjanak a tanórán, a tanórán kívül, az egészségügyi és pedagógiai habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon, valamint a gyermekvédelem, a kulturális, a szociális hátrányok enyhítése területén.

Tanulóink speciális képességeikből adódóan sokkal könnyebben befolyásolhatók, mint ép társaik. Az alacsony önértékelésű, inkább „külső kontroll” alatt álló, a nemet mondásra képtelen személyek sokkal nagyobb valószínűséggel vehetők rá a dohányzással, alkohollal és droggal való próbálkozásra. Különösen serdülőkorban van ennek nagy jelentősége, amikor a csoportnyomás /hatás nagyon fontossá válik.

2. Helyzetelemzés

Városi:

Sopron a megyében kiemelkedő helyet foglalja el kábítószer-fertőzöttség. A rendőrség becsült adatai is alátámasztják a kábítószer függőség emelkedő tendenciáját. A kábítószerhelyzetet teljes realitásában felmérni (beleértve a fogyasztók számát, életkorát, a fogyasztott kábítószer mennyiségét stb.) nehézségekbe ütközik, hiszen tiltott, a közmegítélés által elutasított jelenség. Ennek ellenére a jövőben törekedni kell a legszélesebb körű reprezentatív felmérések elkészítésére.

Iskolai:

Drogstratégiánk szempontjából iskolánk erős oldalát szakembereink jelentik. Az itt dolgozók nyitottnak bizonyulnak a különféle problémák feltárására, orvoslására. A tanár-diák kapcsolat szoros, bizalomra épül. A délutáni foglalkozások lehetővé teszik a kiscsoportos munkát, mely növeli a kapcsolat hatékonyságát. Az épület maga a város megközelítése szempontjából ideális, így az információk sem kerülhetnek el bennünket.
További erősségeink hagyományos és népszerű sport-és kulturális rendezvényeink, valamint hogy különféle segítő szervekkel, szervezetekkel már jól kiépített kapcsolataink vannak.
Célunk megvalósítása tekintetében hátráltató tényezőként jelenik meg a szülői háttér. A szülők magatartása, a családi minták, a rossz példát mutató barátok, a sok esetben hátrányos helyzetből adódó negatívumok nagymértékben csökkenthetik a hatékonyságot. A tanulók magatartási, viselkedési anormitásai, érzelmi egysíkúságuk, érdektelenségük nehezíti a munkát. Mindehhez párosul még a családok nem megfelelő anyagi háttere, a szülők és az iskola közötti együttműködés elutasítása a szülők részéről.

3. Célok

Hosszútávú cél:

- hogy a tanulók képesek legyenek a helytelen egészségkárosító tényezők elutasítására, valamint a boldog, kiegyensúlyozott, stresszmentes élet megalapozására.

Középtávú cél:

- a dohányzás, alkoholfogyasztás jelenlétének visszaszorítása, kiszorítása a fiatal korosztály életéből;
- az illegális droghasználat megjelenésének kiszorítása, a diák kábítószer-élvezőkkel való kapcsolatának megszakítása;
- programismertető előadások, önismereti kommunikációs fejlesztő foglalkozások szervezése felnőttek számára;
- prevenciós pályázatok készítése;
- különböző területek munkájának összehangolása;
- továbbképzések;
- szülői értekezletek;

Rövidtávú cél:

- ismertetni és elfogadtatni az iskola drogstratégiáját a tantestülettel és a segítő szakemberekkel.
- szakmai segítségnyújtás, hogy a prevenciós programok bekerüljenek a diákönkormányzat programjaiba;
- a cselekvési program! Az egészségfejlesztéssel és az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek beépültek a tantervbe.

4. Célcsoportok és az őket érintő tevékenységek

- Diákok

Tantervbe épített integrált drogprevenciós tartalmak, RE-AKCIÓ program megszervezése folyamatban van. A drog – és bűnmegelőzési program első fordulójára szeptemberben /2015/ második fordulóra pedig 2016 márciusában kerül sor. A program keretében a pedagógusok élménypedagógiai előadáson vehetnek részt. A tanulók az iskolarendőr által szervezett drog- és

bűnmegelőzési előadásokon vesznek részt. A DADA program lehetőségének felkutatása.

Szabadidő-szervezés (A gyermekek, fiatalok számára aktív, kreatív, sikerélményeket is biztosító elfoglaltságot jelentenek.):

- Szakkörök
- Kulturális bemutató
- Erdei iskola a 7. évfolyam számára
- Évszaktúrák
- Felső tagozatosok számára tematikus előadássorozat
- Kortárssegítők bevonása

Sport: (Az egészséges életmód kialakításának egyik alappillére, kreatív cselekvési forma, mely az emberi önkiteljesedést előmozdítja. Ilyen sajátosságainál fogva a tágabban értelmezett primer prevenció egyik fontos eszköze.):

- Házibajnokságok
- Versenyek
- Tömegsport
- Mindennapos testedzés

- Pedagógusok és segítőik
  - mentálhigiénés-prevenciós irányú továbbképzések;
  - nevelőtestületi értekezletek: A szerfogyasztás pszichodinamikai háttere, drogfogyasztásra utaló pszichés viselkedéses jellemzők felismerése, tréningek, önismereti csoportok szervezése meghívott pszichológus, pszichiáter segítségével.
- Szülők
  - fogadóóra; személyes konzultáció;
  - felvilágosító szülői értekezletek
  - a közeli ellátó intézményekkel való kapcsolatfelvétel elősegítése;
  - szülői munkaközösség bevonása az iskolai prevenciós munkába;

- szülői tájékozódást segítő kiadványok
- iskolai nyíltnapok szülők bevonásával.

5. A tanulók programja és annak végrehajtási színterei

Iskolán belül

- ***Hagyományos tanóra*** (mely alatt a 45 perces tanórákat értjük)

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása, szemlélet formálása, amely során lehetőség van a helyes értékrend, egészséges életszemlélet kialakítására. Ez minden szaktanár feladata, a megvalósítást viszont nagymértékben befolyásolja, hogy milyen tantárgyról is van szó. Több tantárgy oktatását többé-kevésbé az egészségnevelési komponensek eddig is tartalmazták, de ezek tervszerű alkalmazása, összehangolása gondos tervezést igényel.

Minden tantárgy tanításához a munkaközösségek kidolgozták a helyi tanterv, illetve a tanmenetek mélységében az egészségnevelési-drogprevenciós tartalmakat és azok megvalósítására használt tevékenységi formákat, módszereket.

Tanórai (osztályfőnöki óra) keretben tartandó védőnői előadások:

- 1., 2., 3. osztály:„Tisztaság fél egészség”
- 4. osztály: Szenvedélybetegségek megelőzése: dohányzás.
- 5. osztály: Egészséges táplálkozás
- 6. osztály: A dohányzásról
- 7. osztály: Dohányzás, alkohol, drog
- 8. -9.-Híd 1-2osztály: „Tudd, mit teszel!” Szerelem, szexualitás, fogamzásgátlás

- ***Tanórán kívüli foglalkozás:***

Az egészségnevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú

pedagógiai módszerek alkalmazásához. Ezek színterei a napközi és a különböző szakkörök:

- ***Napközis foglalkozások:***

Játék, sport, kirándulás, manuális tevékenységek, vetélkedők, versenyek.

- ***Szakkörök:***

Művészetterápia, kézműves, rajz, színjátszó, informatika, énekkar, népi játékok, labdarúgás, atlétika, zsinórlabda, Kapkodd a lábad!

Szakköreink októbertől júniusig folynak, meghirdetésükre és a jelentkezésre szeptemberben kerül sor.

Iskolán kívül

- Kirándulások osztályonként, ill. tagozatonként;
- Évszaktúrák az iskola valamennyi diákja számára;
- Erdei iskola a 7. évfolyamos tanulók részére;
- Városi, megyei, regionális és országos sportversenyek;
- Színház-, könyvtár-, múzeum-, mozilátogatások, kiállítások megtekintése.

6.Humán erőforrások

Iskolán belül

i. Iskolavezetőség
   - Támogatja az egészségnevelési és környezeti nevelési programokat
   - A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet
   - Anyagi forrásokat teremt
   - Aktívan részt vesz az egyes programokban
- Tanárok
   - Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes egészség-nevelési és környezeti nevelési tartalmakat
   - Támogatják, és aktívan részt vesznek az egyes programokban
   - Személyes és egyéni kapcsolattartás diákokkal, szülőkkel

- Drogkoordinátor/Gyermek és Ifjúságvédelmi felelős
  - Segítő kapcsolatok partneri csatornáinak feltérképezése iskolán belül és iskolán kívül
  - Figyelemmel kíséri a helyi és országos pályázatokat
  - Biztosítja az információáramlást
  - Összehangolja a helyi szereplők tevékenységeit
  - Segít a helyi erőforrások mozgósításában
- Egészségvédő, hagyományőrző és délutános (napközis) munkaközösség
  - Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását
  - Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatot teremt külső támogatókkal
  - Lehetősége van a különböző szakmai csoportok programjainak összehangolására (versenyek, akciók, kiállítások, jeles napok eseményei stb.)
- Osztályfőnöki munkaközösség
  - Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségnevelési és környezetnevelési tartalmak feldolgozásával
  - Lehetősége van az aktualitások azonnali megbeszélésére
- Diákönkormányzatot segítő tanár
  - Erősíti az egészségnevelés és környezeti nevelés területeit
  - Napi kapcsolatot tart a diákokkal, az egyedi problémák azonnali kezelése
- Gyermekfelügyelők
  - Támogatják, és aktívan részt vesznek az egyes programokban
  - Személyes és egyéni kapcsolattartás diákokkal, szülőkkel
- Iskolaorvos, fogorvos, védőnő

- Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról
- Segíti a tanárok munkáját
- Szűrővizsgálatok elvégzése
- Személyes ráhatás a gyerekekre

- Adminisztrációs dolgozók
  - Támogatják a tanári munkát az egyes programok hátterének biztosításával
  - Részt vállalnak az iskolai programok lebonyolításában: pl. levelek postázása
- Technikai dolgozók
  - A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, termek, vizesblokk, világítási hálózat karbantartása
  - Részt vállalnak az iskolai programok lebonyolításában

DÖK tagjai, kortárssegítők

- A tervezett éves programokban aktívan és sokoldalúan vesznek részt
- Életkoruknak és állapotuknak megfelelő szinten vállalnak szerepet

- Szülők
  - Előadások tartása
  - Tevékeny részvétel a programokban, így az ő szemléletük is formálódik, hisz az egészségnevelési és környezetnevelés túlmutat az iskola falain

Iskolán kívül

- Fenntartó
  - Támogatja a prevenciós programokat, pályázat útján anyagilag is segíti a hatékony munkát
- Pedagógiai Szakszolgálat

- A lelki eredetű problémák, szerfogyasztói magatartás mögötti pszichoszociális zavar, illetve érzelmi sivárságból származó magatartásbeli gondok feldolgozása
- Veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése
- Tréningek és pedagógus-továbbképzések

- Gyermekjóléti Központ
  - A gyermekvédelmi munkában és konkrét esetekben tudnak segítséget nyújtani. Szakmai kooperáció az érintettek körében
  - Jelzőrendszer működése, működtetése
  - Szakemberek biztosítása
- Gyermek és Ifjúsági Központ
  - Sport és kulturális rendezvények
  - Konferenciák, szakmai előadások
- Liszt Ferenc Kulturális Központ
  - Kulturális rendezvények
  - Konferenciák, szakmai előadások
- Védőnői hálózat
  - Rendszeres szűrések szervezése, prevenciós programban való részvétel, az egészségügyi szervekkel való kapcsolattartás
- Erzsébet-kórház
  - Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a másodlagos prevenció segítő kapcsolatainak színtere
  - Személyes kapcsolaton alapuló konkrét ismeretek átadása
  - A drogfogyasztásra utaló pszichés és viselkedéses jellemzők felismerése
- Rendészeti szervek

- A rendőrkapitányság ifjúságvédelmi munkatársa a bűnmegelőzési program megvalósításában, a tanári és szülői továbbképzéseken jogi, rendészeti témájú előadások tartásával tud a prevenciós munkában részt venni

Feladatkör:

- bűnmegelőzési tanácsadás, segítségnyújtás,
- áldozattá vagy elkövetővé válás megelőzése,
- tájékoztatás rendőrségi eljárások menetéről,
- ha bajban van a tanuló és nem tudja, mit tegyen,
- vagy ha a családban van baj, és nem tudja, kihez forduljon,

- Egyházak, alapítványok, karitatív szervezetek, egyesületek
  - Konkrét esetekben a primer prevenciós törekvések támogatása
  - Anyagi segítségnyújtás
  - Konkrét esetekben a primer prevenciós törekvések támogatása

7. Egyéb erőforrások

Tárgyi erőforrások (iskola)

- Tantermei
- Tornaterme
- Munkaeszközei
- Felszerelései
- TV, videó, számítógépei

Anyagi erőforrások

- Költségvetés/ Fenntartó/
- Fogyatékos Gyermekek Oktatásáért Alapítvány
- Pályázatok

8.Módszerek

Szempontok a módszerek kiválasztásához:

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz és a tanulók mentális képességéhez;
- vonjanak be minél több tanulót;
- az iskola keretein túl is legyenek hatással;
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen;
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek;
- kötődjenek a napi élethez;
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak;
- az érzelmeken áthassanak;
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak;
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szervezetek, szülők stb.);
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére;
- legyen bennük sok játékos elem.

Módszerek:

- egyéni és kiscsoportos beszélgetések

- dramatikus játékok
- versenyek, vetélkedők
- filmvetítések
- pályázatok
- tematikus előadások
- egészségnap-egészséghét

9. A monitorozás módja, az értékelés eredményeinek kommunikálása

Az értékelést a gyermek és ifjúság védelmi felelős végzi el.

Időszakos értékelés:

- Az egyes programok után a célkitűzés megvalósításának időszakos felülvizsgálata

Tanévenkénti értékelés:

- Átfogó értékelés a tanév megvalósult, illetve elmaradt programjairól. Új programok felkutatása.

Módszerek:

- Kérdőív
    - Ismeretszint-felmérés
- Interjú
- Esetmegbeszélések

Folyamatértékelés:

- A program meghatározott időzítéssel halad-e, kell-e korrigálni?
- A diákok kedvelik-e a programot?
- Elégedettek-e vele?
    - Diákok
    - Pedagógusok
    - Szülők
- Résztvevők száma:
    - Diákok
    - Pedagógusok
    - Szülők

Eredményértékelés:

- Növekedett a diákok tudása a drogokról?
- Változott-e a drogokkal kapcsolatos beállítódásuk?
- Növekedett-e a segítséget kérők száma?

Az értékelés eredményeinek kommunikálása:

- Diákok
    - DÖK-gyűlések
    - Faliújság

- Pedagógusok
    - Munkaértekezletek
    - Faliújság
    - Egyéni és kiscsoportos beszélgetések
- Szülők
    - Szülői értekezletek
    - Fogadóóra
    - Tájékoztató füzet
    - Faliújság
    - Nyílt napok

Tartalomjegyzék

Oldal

Preambulum ..... **3.**

1. Iskolánk bemutatása ..... **5.**

2. Helyzetelemzés ..... **5.**

Városi ..... **5.**

Iskolai ..... **6.**

3. Célok ..... **8.**

Hosszútávú ..... **8.**

Középtávú ..... **8.**

Rövidtávú ..... **8.**

4. Célcsoportok ..... **9.**

5. A tanulók programjai és annak végrehajtási színterei ..... **10.**

Iskolán belül ..... **10.**

Iskolán kívül ..... **11.**

6. Humán erőforrások ..... **12.**

Iskolán belül ..... **12.**

Iskolán kívül ..... **14.**

7. Egyéb erőforrások ..... **16.**

Tárgyi ..... **16.**

Anyagi ..... **16.**

8. Módszerek ..... **16.**

9. A monitorozás módja, az értékelés eredményeinek kommunikálása ..... **17.**